СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 114. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 18. мая, 1926. VOL. XXXIV. No. 114. Jersey City, N. J., Tuesday, May 18. 1926. THREE CENTS

НОРГЕ БЕЗПЕЧНИЙ НА АЛЯСЦІ

ТЕЛЕР, Аляска, 14. мая. — Кермовий бальон Норге, що перелетів понад північний бігун, прилетів сюди в четвер, дня 13-го мая.

Його подорож від бігуна до Телера не була без пригод і небезпек. Наперед бальон влетів у густу мряку, а стараючися вилетіти з неї, влетів у густу сніговицю. Тут пропелер бальона відкинув грудку снігу так сильно від себе, що ся пробила зовнішну поволоку бальону. Ґаз почав виходити з бальону, а тут подорожні на нещастє мали зі собою мало матеріялу до заліплення діри.

Телер находиться на західнім березі Аляски, у заливі, яких 75 миль на північний схід від Новму, столиці Аляски.

РАТУНОК ПАСАЖИРІВ З ПРОТІКАЮЧОГО КОРАБЛЯ.

МІЯМІ, Флорида, 16. мая. — Яку милю від міямського заливу на повному морю осів на мілині пасажирський корабель Сенека, що належить до Клад Лайн. Корабель осів через те, що в ньому утворилася проточина.

Всіх пасажирів, котрих було 235 душ, перебрано з корабля та доставлено на беріг. Вони їхали до Ню Йорку. Проточина в кораблі утворилася відай через те, що корабель ударив сподом об другий, затоплений корабель.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ ТУРЕЦЬКИХ ЖОРСТОКОСТИЙ.

ВАШИНҐТОН, 16. мая. — Сенатовий комітет для заграничних справ дістав протести від ряду визначних людий проти затвердження американсько-турецького договору. На чолі протестуючих стоїть Генрі Морґентав, що був колись американським амбасадором до Туреччини. Протестуючі підносять жорстоке поводження Турків супроти всіх людий, які не признаються до магометанської віри.

АВТОМОБІЛЬ УПАВ 125 СТІП.

НЮ ЙОРК, 16. мая. — Стараючися виминути зударення з другим автомобілем, один автомобіль, ідучий віядуктом на Риверсайд і 134-ій вулиці, похвознувся на мокрій дорозі, вдарив об залізне поруча моста з такою силою, що його зломив, як соломку, а відтак злетів з висоти 125 стіп на дорогу під мостом. Пасажир, що їхав в авті, погиб на місци, а шофер находиться в небезпеці життя.

ЦЕРКВИ ЗА СТРАЙКАРАМИ.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 16. мая. — На великих зборах страйкарів зявилося 8 проповідників і священиків ріжних вір, закликаючи страйкарів видержати далі в своїй боротьбі за „американським уровенем життя". Збори приняли резолюцію, якою взивається сенат приняти резолюцію сенатора Ла Фолета та розслідити пасейський страйк та запротестовано проти поведінки поліції.

Збори рішили також вислати до Вашинґтону депутацію з 30 осіб. В сій делеґації мають узяти участь проповідники й священики, а також члени так званого славянського комітету замирення.

РОЗСЛІДИ НАД ПОХОДЖЕННЄМ ЧЕРВОНОШКІРИХ ІНДІЯН.

ВАШИНҐТОН, 16. мая. — Відомий чесько-американський антрополог др. Алес Грдлічка виїзджає сими днями на Аляску, щоби там робити розсліди над питанням, чи справді американські червоношкірі Індіяни замандрували до Америки з Азії, як се кажуть деякі учені. Він буде там розслідувати оселі Індіян, межи якими заховалося богато старовини.

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ КИДАЮТЬ ВИЗОВ ГУВЕРОВИ.

ШИКАГО, Илиной, 16. мая. — Шикаґовська Федерація Праці постановила розсилати свої бесіди на радіо. Департамент праці, який дає дозволення на уряджування розсилкових радійових стацій, не захотів дати такого дозволу Федерації Праці, кажучи, що в Шикаго вже є й так за богато стацій. На се Федерація Праці заявила, що департамент праці не має права давати подібні лайсенси та що вона буде розсилати свої програми не дивлячися на заборону.

ЩЕДРИЙ БЕЗІМЕННИЙ ДАРУНОК.

ГАНОВЕР, Ню Гемпшер, 16. мая. — Колеґія Дартмавт дістала від одного добродія, який хоче заховати своє імя в тайні, дарунок на свою бібліотеку в сумі міліона долярів. Колеґія почне сейчас будувати будинок для сеї бібліотеки, яка має бути покінчена в 1928. році.

МЕКСИКО ПРОГНАЛО ПАПСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА.

МЕКСИКО, 15. мая. — Мексиканський уряд приказав нині депортувати (відправити з краю) епископа Григорія Каруану, папського представника в Мексику. Уряд закидує Каруані, котрий є американським горожанином, що він прибув до Мексика безправно, бо не представив урядови по правді, в якій цілі він приїзджає до Мексика.

Депортація Каруани закінчує довжезні заходи Риму встановити офіціяльного представника до мексиканського уряду. Ще за Обреґона римський папа просив мексиканський уряд привернути назад офіціяльні відносини межи Римом а Мексиком. Мексиканський уряд, однак, відповів тоді, що він сього зробити не може, бо мексиканська конституція стоїть на становищі рівноправности всіх вір та розділу держави від церкви. Через те відносини межи ними є неможливі.

Народний Податок.

вяже американських Українців в таке звено, яке вказує, що ми живемо тут як гурт ідейно зорганізованих людей.

Народний податок платить кождий Українець добровільно кождого року по своїй добрій волі й по щирому серцю ще й тому, щоби допомогти Рідному Краєви визволитися з ярма.

Платить кождий, хто розуміє, що значить громадянська карність, любов до рідної стріхи і до свого ближнього.

Жертви належить слати на адресу:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ЧЕРЕЗ НЕОСТОРОЖНЕ ОБХОДЖЕННЄ З ОРУЖЖЕМ.

НЮ ЙОРК, 14. мая. — Два брати Мальтери, 16-літний Натан, та 5-літний Гарольд, бавилися в домі своєї сестри револьвером. Підчас забави старший брат змірився до молодшого та потягнув за курок. Револьвер випалив, і хлопчина повалився неживий на місци. Старший не знав, що револьвер був набитий.

ЛЕГКИЙ ЗЕМЛЕТРУС В СТЕЙТІ МЕЙН.

ПОРТЛЕНД, Мейн, 15. мая. — Місто Портленд і околиця відчула нині коло 6. години рано легкі потрясення землі та довгий, глухий підземний гуркіт. Кілька домів потряслося, але ні один не відніс ніякої шкоди.

ЦІКАВІ ПОХОРОНИ ІНДІЯНСЬКОГО ПРОВІДНИКА.

НІДЕЛС, Каліфорнія, 15. мая. — Серед індіянського племени Моґаве помер Ля Ґоґ, славний на кілька доокопичних стейтів індіянський лікар, який все лічив після старих індіянських переказів.

Його похоронено відповідно до звичаїв його племени: його тіло зложено на траву, привязано до бервен, траву підпалено й пущено долів рікою Колорадо.

ПОМІЧ ДЛЯ ДОБУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ГОРОЖАНСТВА.

Ліґа для Американського Горожанства збирається сього тижня помагати добувати американські папери, перші й другі, мешканцям Бронксу. Урядники сеї Ліґи будуть розміщені в ріжних будинках, що належуть до висшої школи Теодора Рузвелта. Вони дають імігрантам також інформації про другі справи, тикаючіся імігрантів.

ПАМЯТНИК ЗЕМЕНҐОФОВИ.

Творцеви міжнародньої мови др. Земенґофові поставили у Варшаві памятник есперантисти всього світу.

60 УБИТИХ, 400 РАНЕНИХ В НАСЛІДОК РЕЛІҐІЙНОЇ ВІЙНИ.

Аллагабат, (Індія). — Реліґійна війна між Магометанами й Індусами в Калькуті й околиці продовжується дальше. Дійшло вже до того, що мешканці міста бояться вийти з хат на улицю; бизнесові будинки позамикані на ключ; в місті нагромаджується нечистота, яка може спричинити епідемію (заразливу недугу). Завести цілковиту санітарність в місті не можливо, бо кожний міський робітник мусить виконувати службу поліцая.

Спорадичні вибухи між ворожими групами не устають. Ліста убитих і ранених зростає з кожним днем. Досі вже вбито 60, а ранено 400 осіб. Дуже правдоподібно, що число вбитих є богато більше, як 60, але дійсного числа жертв цеї реліґійної борби між Магометанами й Індусами ніколи не дізнаємося.

ЗЛОВИВ БУВ СРІБНОГО ЛИСА І ПУСТИВ.

Кламат Фолс, Оре. — Через три милі біг срібний лис напереди тягарової залізниці і коли льокомотивний інжінер побачив, що звіря дуже знемоглось та може попасти під колеса, він здержав потяг, зліз на треку й без ніякого труду зловив його, а відтак пустив у корчі.

Коли інжінер приїхав до цього міста, він довідався, що це був срібний лис, який утік з недалекої лисячої фарми, і вартував більше як тисячу долярів.

ЗГОРІЛО ДВОЄ ДІТЕЙ.

Кемсек. — Двоє дітей Василя Зеленого, який жие пять миль на полудне від Пелі, Саск., згоріли в суботу 24. квітня, в хатині, яку — як говорять — родичі замкнули на ключ з надвору й пішли на поле працювати. Жертви пожару були у віці: Іван 4 роки і десять місяців, Михайло два роки і десять місяців. Родичів потягнено до суду.

ВТОПИЛАСЯ ЦІЛА РОДИНА.

Едмонтон, Алта.— У хвилі як родина Брестлінів (батько, мати і четверо дітий) їхали фірою попри ріку Атабаску, проломилася в однім місци гребля й уся вода з великою силою вдарила на віз і забрала його зі собою в долину. Та коні якось відірвалися від воза і вратувалися, а родина Брестлінів згинула у розбурханих і зимних филях води.

БОРОТЬБА З НАРКОТИКАМИ.

Париська поліція повела енергійну боротьбу з поширеною пошестю вживання кокаїни та опію. Лікарі та аптикарі постачають цих наркотиків на широку скалю. В аптиках сконфіскували 10.000 таких рецепт, з адресами осіб. Справа пахне скандалом, бо жертвами цієї пристрасти є люди на визначних становищах. Чимало лікарів відповідатиме перед судом.

ІТАЛІЙСЬКІ СЕНЗАЦІЇ.

Читачі може пригадують собі, як два-три місяці тому вся Італія, а за нею пів світа стратило голову внаслідок льотерійних успіхів, які мешканці одного села завдячували свому „пророкові" — каліці. Останнє його пророцтво було фальшиве і люди, що вірили йому, втратили на цьому сила гроша. Аж ось трапилась нагода „відбитись": невдалий атентат на Муссолінія. Неаполітанці повірили, що палець Божий є в цьому нещастю. А що це народ забобонний, усі почали ставити на льотерію. І поставили числа 18, 55, 88 і 89. Бо перше означає (хто не знає, нехай собі запише) кров, друге стріляючий револьвер, третє ніс, а четверте стару жінку. І те, що Муссоліні вийшов цілий з атентату, є нічим у порівнанню з тим, що ці цифри справді вийшли на льотерії. Хто зна, може льотерія одержала тайне доручення від центрального комітету фашистів, щоби проголосила такі святі цифри. Коли диктатура — то диктатура.

ПІЛСУДСКІ ВИЙШОВ ПОБІДНИКОМ

ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬЩІ ЗРЕЗИҐНУВАВ. — НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ, НОВИЙ ПРЕМІЄР І НОВЕ МІНІСТЕРСТВО.

ВАРШАВА, 16. мая. — Варшава опинилася в цілости в руках Пілсудского. В місті панує спокій. На зазив Пілсудского залізничники перервали страйк і поїзди курсують нормально. Таксамо привернено телефонічний і телеграфічний рух.

В місті взялися до направи ушкоджених підчас битви будинків та до похорону жертв.

Убитих є кілька сот. Ранених около тисячі. Лежать вони в шпиталях, а богато з них умирає.

Президент Войцеховскі зрезиґнував, дістав для охорони паспорт і виїхав „на відпочинок" до жінки і дітей, які о його судьбі нічого не знають.

Урядуючим президентом став тепер М. Ратай.

Вітос зрезиґнував рівнож враз зі своїм кабінетом міністрів. Деяких міністрів арештовано.

Ратай покликав проф. Бартля до сформовання нового міністерства. Бартель піднявся того завдання і сформував міністерство головно з самих урядовців-експертів, тих, що працювали досі в відповідних міністерствах.

М. Ратай та нове міністерство мають тільки переходовий характер. Будуть істнувати так довго, доки національне Зібрання не вибере нового президента, що має наступити на протязі тиждня.

ЩО Є З ПІЛСУДСКИМ?

ВАРШАВА, 16. мая. — Пілсудскі обняв в новім міністерстві теку міністра війни. Не знати ще чи він буде змагати до формальної фактичної військової диктатури чи задоволиться тим, що буде мав в своїх руках фактичну контролю над урядовою машиною.

ЧОМУ ЗРОБЛЕНО РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПЕРЕВОРОТ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 16. мая. — Прихильники Пілсудского подають, що переворот був конечний, бо дотеперішний уряд складався з хабарників і злодіїв, що обкрадали державну касу та доводили Польщу до цілковитої руїни.

ДМОВСКОГО АРЕШТУЮТЬ.

ВАРШАВА, 16. мая. — Арештували тут найвизначнійшого лідера вшехполяків, Романа Дмовского, за те, що мав стріляти з вікон своєї хати на війска Пілсудского.

Якщо це буде правда, засудить його суд на смерть.

ЧИ КОНЕЦЬ ПОЛЬСЬКІЙ КРІЗІ.

РИҐА, 16. мая. — На цілий переворот в Польщі задивляються тут дуже скептично. Ніякий переворот і ніяка влада не спасе Польщі від упадку, коли не буде змінена ціла система дотеперішного правління.

ПОМЕР ПОСЛІДНИЙ ТУРЕЦЬКИЙ СУЛТАН.

СЕН РЕМО, Італія, 16. мая. —Помер Маґомет VI, бувший султан Туреччини, що жив тут на вигнанню.

Вступив на престол підчас війни в 1918 р. Кемалисти хотіли змусити його до резиґнації. Він одначе не зрезиґнував, а вратувався утечею.

До смерти вважав себе найвисшим халіфом всім Музулманів.

БРІЯНД ХОЧЕ ПЛАТИТИ ДОВГИ.

ПАРИЖ, 16. мая. — На найблизшім засіданню парляменту поставить Бріянд своє рішуче домаґання що до ратифікації договору, заключеного між Францією а Злученими Державами в справі сплати воєнних довгів. Рівнож буде домагатися ухвали що до сплати довгів в Англії, куди вже поїхав французький міністер Перет в справі переговорів.

Якщо парлямент не вирішить позитивно тих двох питань, Бріянд зрезиґнує. Положення довгів вважає Бріянд одиноким виходом в напрямі ратування курсу спадаючого франка.

Д-Р. МАРКС ПРЕМІЄРОМ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 16. мая. — Місце Лютера заіняв новий премієр д-р. Маркс, який задержав при собі всіх міністрів з кабінету Лютра та заявив, що його політика буде та сама, що й попередника. Заповів тільки тіснійшу кооперацію з соціялістами.

ІТАЛІЯ ПОВНА РАДОСТИ З УСПІХУ НОРҐЕ.

РИМ, 16. мая. — Нобіле, третій попри Амундзена і Елсворта, учасник-командант в подорожі Норґе до північного бігуна подав таку коротенькy відомість про відбуту дорогу: „Аероплян і залоґа вивязалися вповні зі своїх обовязків".

Цілий Рим приняв ту відомість з великим одушевленнем. По всіх вулицях машерували товпи народа з співами фашистських пісень. Зі всіх будинків повівали фани.

ЛОНДОН ВЕРТАЄ ДО НОРМАЛЬНОГО ЖИТТЯ.

ЛОНДОН, 16. мая. — По двонедільній страйковій перерві будуть виходити від завтрішнього дня всі часописи в повнім обемі.

МАЙНЕРИ СТРАЙКУЮТЬ ДАЛІ.

ЛОНДОН, 16. мая. — Міліони майнерів все ще не повернули до роботи і нема надії, щоби найблизший тиждень вирішив майнерську квестію.

Брак вугля вже відчувають залізниці.

Користайте з нагоди! Користайте з нагоди.

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС!

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокі числа три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзі Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТРАШНА СМЕРТЕЛЬНА ЛІСТА

Американське Товариство Дорогових Будівничих предложило на свою недавну річну конвенцію незвичайно цікавий розрахунок. На основі урядових даних обчислило се товариство, що за рік 1925. в Злучених Держанах згинуло на публичних дорогах від автомобілів і троків 25,000 людий. Кромі сього 700,000 осіб понесло тяжкі тілесні ушкодження.

Конвенція Товариства Дорогових Будівничих піднесла при тому, що богато американських доріг зі становища безпеченства подорожних і прохожих ще лишае богато до бажання. Нераз дорога побудована так, або находиться у такому стані, що випадок являеться конечним мимо найкращої волі візника або прохожого. Міліони долярів треба видати, щоби справити сі хиби.

Не поминула вона також і цього факту, що богато випадків е випливом невваги зі сторони їдучих. Сею справою, однак, конвенція не займалася, а лишень без дискусії заявилася за заостренням кар проти необережних їздців.

Вже зовсім не займалася конференція справою тих многих випадків, які случаються і случитися мусять навіть на найкращих дорогах, навіть при найкращій увазі зі сторони всіх причетних людий. Власне сих випадків е теж велике число. Зі судових протоколів можнаби вносити, що половина випадків се такі випадки, яким не можнаби запобігти ніяким способом мимо найкращої волі всіх сторін. Колиб дати віру лишень половині таких зізнань, то й тоді покажеться, що кілька тисяч людий гине щорічно в Злучених Державах а кількасот тисяч калічиться в додатку, просто яко неминучі жертви згущення населення та прискорення комунікаційних средств. Сим жертвам умов життя, яких каліцтву чи смерти не винувата нічия невавага, не може запобігти ні краща дорога, ні більша увага їдучого чи прохожого. Такі жертви будуть случатися.

Тут уже не можна їм запобігти нещастям, але наслідкам нещасть. А запобігається наслідкам нещастя через обезпечення на случай випадку, а найкращим, найдешевшим і найпевнійшим обезпеченнем е приступлення до своєї, солідної, маетково забезпеченої запомогової организації.

ЧИ Є ЧАРИ?

Над таким питанням застановляються тепер в краю. І приходять до такого переконання, що їх нема. Нема чарів і нема чудес, а істнує тільки та життева правда, що тільки власним трудом і завзяттем і тільки посвятою зможемо вибрести з того національного лихоліття, в якім ми тепер опинилися.

Виходячи з того заложення 12 громадян з села Заріча коло Делятина пересилае заощаджений гріш з одноденвої голодівки на Рідну Школу. Це не е виїмковий випадок, бо таких е більше. Ми подали його тільки для ілюстрації, як розуміе сучасну хвилю наше глухе село в Галичині.

В краю нужда і то вже така, що нема в богатьох з чого жертвувати. В такім случаю треба голодувати, бо тільки в цей ще одинокий спосіб можна зложити жертву на народні потреби.

Ніхто не здавав собі передше справи, що це значить жертвенність. Ніхто в нас в тім напрямі серіозно не працював і ніхто нас до жертвенности не виховував. Та колесо історії загнало нас в такий кут, з якого можемо вийти на світло денне тільки великою жертвенністю крови і майна.

І з тою то проблемою стрінувся тепер наш нарід. Від її розвязки буде залежати наша дальша судба. Це вже ясне для всіх. Всі вже свідомі того. Ріжниці в поглядах е хиба тільки що до того, як організувати ту жертвенність.

Майже всі в краю прийшли до переконання, що жертвенність треба поставити на трівкій основі. І майже всі погодилися, що найкраще це можна зробити дорогою створення Українського Національного Фонду. Всю нашу жертвенність треба оперти на одноразовім податку, який повинен зложити кождий Українець до народної скарбниці раз в рік. В той спосіб будемо мати національний буджет, якого фонди будуть розділювані на ріжні народні потреби після певного ключа.

Над тою справою тепер працюють в краю. І треба буде довшого часу заки вона вкоріниться, заки її загал прийме за свою. Так е з кождою акцією, з кождою поважною і великою справою. Для кождої такої справи треба відповідної пропаґанди. Треба її зі всіх сторін обговорити і висвітлити. Тоді вона прийметься. Це й робиться в краю в справі народного податку, на якім буде опиратися Національний Фонд.

Ми в Америці прийшли вже давно до цего висновку, що всю нашу жертвенність треба головно оперти на народнім податку. Український загал одобрив ту справу на всіх конґресах Обеднання. Одобрив на словах, а на ділі йде вона все ще пиняво. Маемо що правда таких робітників, що платять кождого року народний податок точно по $12 і $24, маемо товариства, які від першого року аж до сього часу платять податок, але маемо тисячі, які не виконують цего обовязку. А тут, головно серед еміграції, ходить нам не тільки о тих $3, які складаемо як річний податок, але о ту звязь, о ту силу і солідарність, яку ми творимо, коли визнаемо одну ціль і один певний спосіб, що веде до тої цілі. А ціль наша: звязати нашу еміграцію в одно сильне звено і надати її один ідейний напрям. Народний податок е тільки одним з засобів, якими йдемо до тої великої цілі. Тому треба його платити.

НОВИЙ ДОГОВІР НІМЕЧЧИНИ З СОВІТСЬКИМ СОЮЗОМ

(Оригінальна допись до „Свободи").

Союз Народів в Женеві на посліднім своїм засіданню не признав Німеччині сталого місця в Раді Союзу. Було се для світа культурного прямо несподіванкою, коли нараз з великим запалом і рішучістю спротивилася цему... Бразилія! Як? Що? Пощо? Нащо? — посипалися питання а потім і ріжні домисли. Але е фактом, що так сталося і може доперва по десятках літ, в посмертних споминах бразилійського делеґата буде та загадка розвязана.

При розвязуванню таких загадок треба все держатись старої римської засади: „cui prodest"; то е — цей зробив, цей зааранжував, кому це приносило користь. В тім випадку така розвязка справи була бажана хиба лиш Польщі або й Чехословаччині, але якими дорогами вони пішли, щоби це осягнути — це вже лежить покрите глубокою мракою дипльоматичної тайни!

Німці однак — як то кажуть — не кинули кріса в жито — але взялися до методи, яку випрактикували перед кількома роками в Ґенуї. Вони тоді зійшлися в сусіднім місточку Рапальльо з советськими делеґатами і заключили з ними договір, що ще й доси носить назву того міста, і що тоді упав мов динамітна бомба поміж зібраних в Ґенуї премудрих дипльоматів!

Так і тепер — вони зараз узялися за нові переговори з советською Републикою, а щоби ніхто їм не міг закинути, що вони грішать проти св. Духа з Локарна — вони повідомили еще перед підписанням нового договору великі держави, що вони про той договір переспрявляють з Советами. Мовляв — ми люди льояльні, ми вправді і з советами балакаемо, але і з вами не зриваемо.

І коли я це пишу, то мені нагадується одно наше велике народне віче в Галичині — так перед 30-ма роками.

Тоді один бесідник-селянин в ораторськім запалі сказав таке:

„Ми люди льояльні — ми можем і кости поломити!"

Так мабуть зрозуміли це повідомлення про переговори Німців з советами і великі держави, хоть річ певна, що в дотичній німецькій дипльоматичній ноті не було і слова про ломання костей, або про инші такі болізні операції.

Досить, що дня 24. квітня с. р. **в Берліні** німецький міністер справ заграничних др. Штреземан*) і советський посол Н. Крестинський підписали **новий договір,** котрого параґрафи звучать ось як:

1). Підставою відносин між Німеччиною а Союзом соціялістичних советських републик полишається і надалі договір, заключений в Рапольльо. Німецький уряд і уряд того Союза позістануть в дружних взаїмних відносинах в тій цілі, щоби про всі питання так політичного як і господарського рода ті краї спільно обходячі довести до повного порозуміння.

2). Коли би однак котра з контрактуючих сторін помимо супокійного заховання зістала нападена якоюсь иншою державою, або більше державами — то друга контрактуюча сторона мае через цілий час того конфлікту **задержати невтральність.**

3) Коли би з нагоди якогось конфлікту згаданого під 2). або в часі, в котрім ніодна з контрактуючих сторін не стояла у якихось воєнних замішаннях — повстала поміж иншими державами коаліція (злука) в тій цілі, щоби над одною чи другою контрактуючою стороною завісити господарський чи фінансовий бойкот — то друга контрактуюча сторона не сміє до цеї коаліції належати.

4). Отцей договір мае бути ратифікований а дотичні грамоти мають бути взаїмно виміняні в Берліні. Цей договір набирае сили з хвилею виміни ратифікаційних грамот, а важний е на час пяти років. Обі контрактуючі сторони мають завчасу перед упливом сего речинця порозумітися з собою що до дальшого управильнення політичних відносин між ними.

—o—

Як бачимо — мова дипльоматів е крута і треба добре вглубитися в неї, щоби зрозуміти, що куди і до чого іде.

Одним словом: як мене будуть бити, то ти заложи руки і другому не помагай. А як кількох би змовилося на мене, щоби мені робити збитки — то ти також не маеш до них приставати.

Такий договір не повинен отже властиво нікого бентежити; а преці він викликав тисячі статтей у ріжних політичних органах, та десятки письменних і устних заяв ріжних політиків.

Але вже найбільше збентежені тим договором російські монархісти живучі на еміґрації, а їх виходячий у сербськім Білгороді (Београді) орган **„Новое Время"** каже, що цей договір е прямо **„страховим полісом"** себто — асекураційною полісою советів. Советська република мовляв „іщет возможности застраховать себя на всех фронтах ея окружающих" — то й зачинае від Німеччини. Но — але це будь що будь розумна тактика і цего за зле Советам брати не годиться.

Та безумовно найцікавійшим для нас буде це, що зараз на другий день по підписанню берлінського договору заявив заступник советського комісара справ заграничних Чічеріна **Літвінов.** Була це на велику міру закроена промова, виголошена на засіданню **виконуючого большевицького комітету** в Москві.

Обстановка цего засідання була дуже торжественна. Трибуни для публики і льожі дипльоматів були переповнені, а всі головачі та високі достойники армії були також присутні. В льожі дипльоматів видно було німецького, японського, та італійського посла і майже всіх шефів прочих дипльоматичних місій. Напруження було загальне, коли розпочав говорити Літвінов. Він передовсім зхарактеризував коротко відносини поміж поодинокими державними ґрупами в Европі та супротивности їх інтересів. Далі зазначив він, яке е становище советів до Союза Народів. З великою іронією висказався він про те, що після европейської преси конференцію в справі розоруження перенесено зі Швайцарії — мовляв через трудности технічні. (Перенесено поправді через спротив советів, котрих посла Воровського в Швайцарії вже давнійше убито а присяглі освободили убійника). Преці — казав Літвінов — перевезення каламарів та пер — не е такими великими технічними трудностями! А далі говорив він таке:

„Советський уряд усе був за тим, щоби заключувати з поодинокими державами договори, котрі би не допускали до взаїмних нападів на себе, і ґарантували взаїмно тим державам границі.

І я е тепер так щасливий поділитись з вами відомостею, що в Берліні власне підписано дружний договір між Німеччиною а нашим советським Союзом".

По тих словах всі присутні почали одушевлено плескати в долоні і то також на трибунах видців. Літвінов подав отже зміст договору і підніс з натиском, що при нім нема ніяких тайних клявзуль і що нема також якогось осібного тайного договору не підлягаючого оголошенню. „Советський уряд — казав він — е готовий і з кождою иншою державою заключити того рода договір". І ту його заяву принято гучними оплесками.

Тепер Літвінов обговорив основнійше німецько-советські відносини та нагадав на часи Рапольля, коли то обі державн були окружені цілим морем ворогів, і коли то спільний інтерес обох цих держав довів їх до рапольського трактату.

„Не хочу — казав Літвінов — говорити про це, чи Німеччина мае тепер вже більше приятелів у світі, як мала тоді. Але советський Союз е все ще загрожений ріжними небезпеками. Ідучи за розумним зясованням своїх власних інтересів, Німеччина ухвалила закон про 300 міліонів марок пожички для Советів. На жаль німецькі банки з надмірної жадоби зиску поставили того рода услівя, що їх Совети не могли приняти.

Наш уряд — казав Літвінов — не е за першою ліпшою пожичкою, але лиш за такою, що е для нього корисна.

Впрочім Німеччина, ставляючи висше державні інтереси як приватні, зріклася еще в Рапольльо всяких воєнних відшкодовань.

„Що до инших держав — то Італія також не виступила з ніякими претенсіями до нас і наші відносини до неї е сердечні і добрі. — З Францією ведеться власне переговори, а дотичать вони рівночасно так позички, як і передвоєнних довгів.

Що до **анґлійського уряду,** то він стоїть на жаль — все ще ворожо до уряду советського.

„Неправдивими і неслушними е ті голоси, що говорять про зачіпну політику совітів зглядом **Англії.** Тимчасом правдою е, що анґлійська дипльоматія на кождім кроці поборює Совети. Але в послідних часах прийшло і тут до корисної зміни. Я е переконаний, що колиби прийшло до безпосередних переговорів, то повсталиби коли вже не приязні то бодай корректні взаїмні відносини між нами. Питання престіжу (котра держава найбільшу мае повагу, висше стоїть — К. Т.) — не грають тут ніякої ролі, і тому е байдуже, від кого вийшло перше предложення. Влада советська бажае сама, щоби були переговори і е готова кождої хвилі до них приступити.

„З **Америки** доходять вже також голоси, що вона була би готова переговорювати про пожичку, котру то справу порушив вже з мертвої точки Крестинський. Америка е готова застановитися над домаганнями Совітів, а це е вже багато. Головна річ в тім, щоби вже раз взагалі розпочалися переговори, котрі безумовно мусять довести до пожаданих вислідів.

„Колиби однак вже згори домагалося яких обовязуючих заяв**) — то ми би на це не могли згодитись".

Літвінов говорив дальше подрібно про відносини до **Польщі,** з котрою советський уряд хотів би жити в дружбі. Він нагадав, що власне жовтнева (1917, большевицька) революція обезпечила независимість державну Польщі. Однак на дорозі до цеї дружби стоїть військовий союз між Польщею а Румунією, як також та обставина, що Польща старається говорити все іменем всіх **балтійських держав.** Росія однак не признае протекторату Польщі над цими державами.

Порушивши злегка відносини Советів до них, перейшов Літвінов до цих держав, котрі еще не признали советського Союза, та сказав таке:

„Советська влада не буде робити нікому концесій за це, щоби її признано. Переговори про які небудь спірні питання можуть розпочатись взагалі доперва по признанню; отже ані одного дня скорше, ані навіть тої самої днини."

Накінци звернувся Літвінов проти твердження, немовби то советська влада спричинила китайську заверуху. Порушивши еще злегка відносини до Туреччини, Япану та Афґаністану, він вакінчив свої виводи поновним упевненням, що політика Советів не мае в собі ані трохи якоїсь зачіпности.

—o—

Ось таке говорив добродій Літвінов на другий день по підписанню німецько-советського договору. Але — бесіда говориться а діло ділається! Так і з большевицькою політикою: ті, що її ведуть, стоять очевидячки на становищи староримської засади: „si vis pacem — para bellum" то е — коли бажаеш мира — то готовся до війни. Це речення висказує ту велику правду, що ніхто не мае охоти нападати на добре узброеного. Тому помимо тих всіх лепських бесід Літвінова і других советських дипльоматів, советський Союз дуже пильно працює коло, своєї військової орґанізації.

І так послідними часами доходять вісти, що на совітській території орґанізують щось аж **12 всіляких національних леґіонів.** Між иншим в Тулі находиться тепер***) 12 тис. т. зв. „інородців" відкомандированих частин для орґанізації національних леґіонів.

Є там між иншими Чехи, що полишались в Росії еще від часу світової війни, Латиші та Поляки. — В цім городі е тепер й головний штаб призначений до формування національних леґіонів, на чолі котрих стоїть докищо Поляк Гаєвич. Начальником штабу е Крига, мабуть Українець.

В Пермі і в Оренбурзі збирають знову магометан — також в тій самій цілі. — Багато напливае охотників з надбалтійських держав а формується навіть леґіон карельський.

Дуже великим е число **Галичан,** з котрих зложено **дві бриґади,** то е чотири полки. На їх чолі стоять бувші австрійські офіцири — чейже також галицькі Українці. Проти кого власне полки орґанізуються — легко догадатись!

І мабуть недовго вже будуть добродії Літвінови виспівувати своє „мир вам браття!" у московськім виданню...

Др. Кирило Трильовський.

*) Я мав честь бути у нього, ще яко звичайного посла — на одній конференції в маю 1917 р. — Др. К. Тр.

**) Тут Літвінов безумовно думае про признання совітами старих довгів ще з царських часів, до чого советська влада дуже не мае охоти. Др. К. Тр.

***) Не **„зараз"**! браття Наддніпрянці! Це прямо сором писати по українськи а думати по московськи. Коли не вірите, що **„зараз"** в значінню **„тепер"**, — це гидка московщина — то спитайте Модеста Левицького, Е. Чекаленка або В. Сімовича! І **„Студентський Вістник"** най на це зверне увагу! Др. К. Тр.

БАТЬКО ПОКАРАНИЙ ЗА ПОБИТТЯ СИНА.

Кемсек. — Максим Ордіналь, мешкаючий на фармі в околиці Пелі, Саск., був засуджений у вівторок, 27. квітня, на заплачення кари, за те, що немилосердно побив свого сім-літнього синка за підпалення стирти сіна. Озвірений батько збив дитину грубим ремінним паском по голім тілі так, що аж шкіру здер з многих місць, а опісля кинув свою жертву до ями і давав через три дні лише хліб і воду.

Хлопчика взято до урядової інституції занедбаних дітей.

ПРАВОМ НАСИЛЬСТВА.

Під заг. „Безкарне руйнування господарського життя Українців" подае львівський „Дзеннік Людови" з 12. м. м. такий допис з Перемишлянщини:

„Коли дивимось на методи, вживані нашими адміністраційними чинниками у відношенні до Українців, мимоволі ставимо питання: Чи в Польщі обовязує право? Є, правда, конституція, е закони, але все те тільки написане на терпеливім папері. В дійсности не тільки кожний воєвода, але кожний староста, кожний анальфабет, війт з номінації, кожний інспектор з „доморослем викшталценем", кожний „патріот" видае свої власні права, проти яких нема ніякої апеляції.

„Повіт Перемишляни, замешканий у більшости українським населенням, е тереном особливо діймаючих екстермінаційних помислів. Повітові кацики, улягаючи злочинним впливам ендеції, вводять безкарно найгірші способи заборчих ступайків.

„З накладом великих зусиль гноблено цілий ряд літ усякі прояви „зненавидженого" українства; українські школи зутраквізовано або позамінювано на польські.

„По тих „успіхах" стали добиратися до українських кооператив. Наче за дотиком чародійної палочки посипалися доноси зі всіх кінців перемишлянської „держави" на кооперативи. Обвинувачення були тяжкі. Ось в тій кооперативі не було мабуть шильду в польській мові, а в иншій не було нібито цінника на товари. — Були й тяжчі провини. Поліція й „аматори" доносили, що в тій чи иншій крамниці не було сплювачки. В инших крамницях відбувалися нібито нелеґальні збори членів кооперативи.

„Слідом за доносами йшли кари і процеси. Замісць пильнувати порядку або слідити за злодіями, поліція веде тепер ґенеральну атаку на кооперативи і полює на сплювачки й шильди.

„Віродостойність поліційних інформацій, проста річ, стоїть у простім відношенні до інтенції інспіраторів.

„В селі Ладанці прийшов поліціянт до кооперативи й велів показати собі цінник. Йому показали потрібний цінник, формату ок. 75x130. Не зважаючи на це, поліціянт зробив донесення, що цінника не було.

„Одночасно з атакою на кооперативи приміняються репресії до читалень „Просвіти" і сільських пожарних сторожей „Луг".

„Сам пан староста їздить автом по селах і намовляє селян, як перший-ліпший вшехпольський агітатор, щоб не вступали до українського пожарного т-ва „Луг", тільки до польських пожарних сторожей.

„Натомісць підтримкою властей тішаться ті українські елементи, що за миску сочевиці вислугуються властям. Тішаться в нагороду повною безкарністю. Недавно приловлено війта і громадського писаря з Білки, як обкрадали американські грошеві листи. Не зважаючи на стверджені докази вини (були переслухання в тій справі в старостві), такі люде лишаються дальше на вільній стопі.

„Всякі рекурси, апеляції, інтервенції були досі безуспішні. І діється це в повіті, що віддалений на кілька годин їзди залізницею від осідку воєвідства.

„Найвисший час, щоби в повіті, винятім зпід права провінціональними кациками, запанував нарешті правопорядок!"

Стільки інформатор „Дзенніка Людового". Подаемо ці стрічки в цілости за згаданою ґазетою, бо у нас вони по всякій правдоподібности підпалиб конфіскаті. Від себе вискажемо всеж таки здивування, що ніхто з перемишлянських Українців не збереться написати про божевільне нищення українського життя в повіті польськими адміністраційними органами до української газети. — („Діло").

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Політичне віче.

Заходом Січової Організації та наказом головного її отамана відбулося тут дня 11. квітня, 1926. в галі при Оклей і Райс вул. політичне віче. Віче скликано з нагоди виборів американських урядників міських та стейтових. Між славними американськими бесідниками промовляли: бувший посадник — мейор міста Віліям Тамсон і стейтовий адвокат Кро.

Віче мало чисто політичний характер. Скликано його для попертя републиканської партії тому і всі бесідники як свої так і чужі говорили тільки на тему, що ми Українці повинні бути з партією републиканською і голосувати тільки на републиканців. Дивним при тім виглядало тільки те, що ті слова про поперття „републиканців" і „републиканців" виходили від наших заскорузлих монархістів-гетьманців.

З українських бесідників говорили: о. Ф. Тарнавський, др. М. Сіменович, отаман II. округа Січ. Орг.; др. В. Сіменович шеф редакційного комітету „Січи" і др. С. Гриневецький гол. отаман Січ. Орг.

Др. В. Сіменович представив присутним, чому ми Українці маємо триматись републиканської партії і яка нам з сего користь. Говорив дуже добре і заявляв, що все буде вірним републиканцем.

Др. С. Гриневецький заявив в своїй довгій бесіді, що він був, є і буде републиканцем і ніколи демократом або ким иншим.

Між иншим дав пояснення, чому як раз Січовій Організації припало уряджувати таке політичне віче і чому Американці звернулися до Січ. Орг. за таким вічем. Це, на думку бесідника тому, що вони знають, що в Січ. Орг. є порядок, опема вибору урядників і номінація їх, і що Січ. Орг. одна тільки може представляти український народ, бо вона має державну ідею з правним гетьманом на чолі.

Вкінці бесіди дав приказ, щоби всі Українці вписалися в члени републиканської партії та заявив, що Січ орг. постарається, щоби таксамо поступили всі Українці в цілих Злучених Державах.

Віче відбулося як слід. Говорило бесідників доволі і говорили досить. Та на великий жаль треба піднести, що присутних було дуже мале число, бо всего пару десяток людей. Такі віча повинні стягнути маси наших людий, щоб ми не бямувалися перед Американцями. Не знати, кому в сім случаю приписати вину, чи громадам, чи тим, що віче уряджували. Мені здається, що публика тому не дописала, що віче було скликане тільки з рамени Січ. Орг. Тому воно стягнуло на галю тільки прихильників теперішної Січ. Орг. а дійсні горожане амер.-українського походження не поперли змагань комітету віча. Добре булоб, щоби того рода віча уряджував тутешний Амер. Укр. Гор. Клюб і щоб робота народна в нас вже раз була поділена. Хай кожда організація робить ту працю, як вичитена її статутом. Тоді тільки буде з такої праці властива користь для української справи. А рівнож не треба буде нам встидатися перед чужими, як ось в тім випадку.

Степан Мусійчук.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська пісня на радіо.

Радіо-станція W. G. B. S., котра буде розсилати український оперовий концерт, що відбудеться в неділю 23 травня в Washington Irving High School Auditorium запросила український музичний гурток взяти участь в радіовім концерті в неділю 9 травня. Комітет попросив туди український художній квартет, в склад якого входять пп. К. Щіт, Г. Давиденко, П. Ординський і Г. Шандровський, а також панію Лікерію Компанейську, бувшу російську оперову співачку.

Українська програма тривала від 10,30 до 11 години в ночи. Потім директор радіо-станції проголосив програму українського оперового концерту на 23 мая.

Український художній квартет проспівав: „На Йорданській річці" і „Ой у полі вітер віє" Стеценко-Кошиця. Потім пані Компанейська співала арії з опери „Рогніда" і „Хованщина".

Виконані квартетом українські пісні так подобались слухачам радіо, що директор дістав кільканайцять телефонічних прохань, щоб квартет заспівав знову. Тоді квартет виконав веселу народню пісню „Ой лопнув обруч".

Всі американські газети подали замітки про українську програму цего вечера.

Треба, щоб українська народня пісня частіще лунала, та робила славу українському імени.

Нюйорчанин.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Українське життя.

Ню Гейвен є найбільше місто в стейті Конектикат.

Тут є споре число Українців, котрі діляться на два табори. Одні мають гарну церковцю, другі знова мають свій робітничий дім. Цей поділ, це так гейби поділена азбука на букви а, і б, Чия в тім вина поки що не знати. Одно в тім правдиве, що той поділ не виходить нам на добре.

Ми повинні брати приклад від других громад, котрі гуртуються та разом працюють щиро не тільки для себе, але і для добра цілоог українського загалу. А у нас все стоїть на мертвій точці.

Так далі не повинно бути. І ми Українці міста Ню Гейвен добра цілого українського зашим непорозуміннем, скінчити з ним та зеднатись в одну могучу силу. Такого обєднання вимагає інтерес нашої еміґрації, бо розбиті і поділені загинемо тут перед часом без сліду.

Мих. Довгий.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ТИП ЛЮДИНИ.

Ріжні люде — ріжного роду — живуть довший час разом, в одній країні і в однім суспільстві, в тих самих географічних умовах і в політичних та в соціяльних взаємовідносинах, то вони згодом стають менш більш похожі один на одного, приймають ті самі звичаї, таку саму поведінку, виробляється в них такий самий характер і навіть їх фізичні прикмети, передовсім фізіономія (облична), стають більше одностайні, однакові. Творяться, як кажуть, один тип людини, який можна відріжнити від людського типу в инших краях чи народах.

Розуміється, для витворення такого типу треба довгого часу, цілих століть і богато людських поколінь, щоб прожили разом як одно суспільство. Тому й питання про так званий „американський тип" науково не так легко вирішити, як вирішують його в повістях, на сцені, в газетах, чи в розмові. Нераз читається та чується, що „Американця легко пізнати" та що пізнати його по таких і таких прекметах, але все те тільки поверхові враження і помічення, яких правдивість ніяк не доказана. Білі кольоністи стали поселюватись в Америці щойно триста літ тому і на протязі трьох століть раз-у-раз напливали сюди нові іміґранти, ріжних мов, ріжного роду й народности так, що один тип ледви міг вже витворитись.

В тій справі пише Др. Алес Гердличка, директор антропольогічного відділу в Національнім Музею в Вашингтоні:

„Приблизно до 1820 року населенне Америки складалося головно з переселенців з Англії і Валиса та їх нащадків, з значною домішкою шотляндської і шотляндсько-айрійської крови та трохи меншою німецької, голяндської, айрійської і французької. Англичане і Велші творили поверх три четвертині всеї людности, а разом з Шотляндцями і Айришами мало не девять десятих. Нема сумніву, що в той час американський тип ледви відріжнявся від британського.

„З того часу минуло сто літ і нащадки тих старих родин є тепер вже що найменш третього покоління Американцями. Якась частина їх, пєвна річ, змішалась з новими емігрантами, та в тих, що женились тільки поміж собою, старий тип мусів зробитись ще більш одностайний. Окрім того, на протязі одного, двох, а то й трьох століть ті „старі Американці жили під впливом американської природи й окружения, яке мусіло вплинути на їх духові й фізичні прикмети, віддалюючи їх помалу і все дальше від британського типу і перероджуючи їх у щось більш американське. Як далеко цей розвиток зайшов і як означити цей американський тип — це вже завдання науки антропольогії".

Далі др. Гердличка пише, що від 1910 до 1924 року він робив антропольогічні досліди над представниками „старої Америки" — тими білими Американцями, що з діда-прадіда походять з американського кореня. Справа, каже, була не зовсім легка, бо таких „старших Американців", щоб їх усі предки три й чотири покоління назад всі родились в Америці, трудніш найти, як здавалосяб. Буває, що по батькови усі предки походили американського роду, та по матері трапиться в родині предок-іміґрант або іміґрантка, а й навпаки. Та все таки на основі точних дослідів і помірів великого числа осіб, др. Гердличка прийшов до висновку, що окремий американський тип людини вже розвинувся й існує та що не трудно відріжнити його від инших національних типів. Найближчий він все таки до британського, та відріжнився вже від нього настільки, що можна говорити про окремий тип.

Його характеристичні прикмети: високий ріст, — поміж усіми групами білих людей Американці на загал найвижчого росту, — середня пігментація волосся, — блондинів небогато, а зовсім чорних брюнетів майже зовсім нема, — ясні очи з менш або більш буравою закраскою, струнка і жиласта будова тіла. Головні душевні прикмети: щирість, нелукавість, але проворність, енергія і витревалість, мало сентиментальности і поривчатости. Тип це зовсім не „північний", як загально думають, а так само, як британський, посередній, ближчий до альпейського, як до північного. Що до голови й черепа, переважає середня-головість, з значним відсотком короткоголових".

Про новішу іміґрацію др. Гердличка пише:

„На протязі останніх сто літ Америка одержала, — коли порівняти з давнішим складом свого населення — богато менший відсоток Шотляндців, Велшів, Англичан, Голяндців і Французів, за те більше Німців, Айришів, Скандинавців, Італійців, Славян і Жидів. Цей приплив нової крови буде очевидно мати свій вплив на розвиток американського типу людини, але не треба забувати, що тимчасом давніще населення через природний приріст помножилось більш ніж у четверо та що велика маса населення Америки є все таки британського, а бодай західно-европейського походження. Та й новіша еміграція не приносить сюди ніяких рас, а тільки окремі типи тої раси, чи власне змішані з ріжних рас. Так, наприклад, німецький тип повстав з змішки північно-західного, славянського і альпейського, кожного менш більш по рівній мірі. Французький тип виріс із змішання альпейського, середземне-морського, західно-німецького і потрохи скандинавського. Ще більш мішаною породою є Англичане, в яких тече кров старого „неолітичного" мешканця Британії, широко-голової людини, яка замандрувала туди з західної Европи в бронзовий період, середземне-морських Римлян, німецьких племен з теперішної Голяндії й західної Німеччини, Норманів і Французів. Славяне є старі Европейці, а в ріжних краях вони мішались з Фінами, Скандинавами, Німцями, Турками, або Італійцями. Італійці походять від старих Латинців, Греків, Етрусків, Галійців, Готів, Славян, Фенікіян, Албанців і Сардів. Жиди мають в собі кров кожного народу, серед якого вони жили.

За вийнятком форми голови майже всі іміґранти з усіх европейських країв представляють доволі одностайний тип і що до своєї постави, росту, ширини грудей і мускулярної сили вони стоять на загал вижче, як Европейці взагалі. На загал ніякої фізичної деґенерації в них не слідно. „Антропольогічні досліди і поміри, як каже др. Гердличка, — не дають ніякої підстави думати, щоб маса іміґрантів приносила в Америку які небудь прикмети фізичної або умової низшости".

В. Будзиновський,
свобідно за Герстенером.

РАДНИК ЖЕНИТЬСЯ.

(18)

Радник махнув рукою. Щоби пасажири не бачили розчарованння і досади на його лици, відвернувся до вікна, будьтоби насолоджуючися видом ланів і лісів, крізь які гнав поїзд.

Цілий вигляд панича, від черевиків до капелюха показував, що то один із золотої молоді. Виглянцуваний, вилизаний, напарфумований, з моноклем на оці. Радник не бачив того, що коли той панич вскакував до купе, то дівчина стрепенулася. Раптом стягла вниз воальку і закрите лице схиляла, неначе на те, щоби панич не побачив її і не пізнав її. То був Стефан Клач, молодший брат Петра Клача. Він крізь воальку пізнав дівчину і дуже здивувався, що вона кудись їде, бо на завтра було визначене її вінчанне з його братом Петром.

— То ви, панно Зоню, чи не ви? — спитав, приступаючи до неї.

— Та бачите, що я, — відповіла, відводячися і підступаючи до вікна, щоби бути якнайдалі від решти пасажирів.

— Ви мабуть дуже здивувалися, що мене бачите тут.

Очивидно. Завтра вінчанне, а ви... хиба ви втікаєте?

— Вона розсміялася.

— А як би втікала?

— Ви знаєте Петра. Знаєте, як він вас любить. Він цілий світ перевернув би до гори ногами, щоби вас віднайти. Знайшовши, насамперед застрілив би вас, потому себе.

— Не навпаки? — спитала, зовсім сміючися. — Насамперед себе, потому мене?

— Вам, панно Зоню, все жарти в голові. Якби Петро знав, що ви виїхали, хочби на годинку, вдурівби. Було би нещастє. Кудиж ви їдете? За чим?

— Се, поки що, моя тайна. Їду купити щось. Хочу Петрови зробити велику несподіванку. Він мене так любить, що я повинна зробити йому ту втіху. Кажу вам, втішиться. Я не могла виїхати скорше, бо вуйко не позволяв. Аж нині, коли я йому сказала, що хочу купити, і нащо, позволив.

— Колиж бо вінчання завтра, а ви нині їдете! Не можу зрозуміти того, що ваш вуйко, ваш опікун позволив.

— То недалеко. Залізниця скоро несе. Ще нині буду назад. Фіякром до міста і зараз фіякром назад на залізницю. Верну першим поїздом, як кажуть, відворотною почтою.

— То будете вертати з Петром. Він також у Львові і тим поїздом вибирається до вас.

— Бачите, що складається дуже добре. Я втікла, він збігця приведе назад, щоби його більше з клітки не випустити.

— Але буде сердитися. На вас і на вашого вуйка.

— Переблагаю його. Мого мужа і пана!

— Ви поняття не маєте, як палко, як божевільно він любить вас. Як нетерпеливо дожидає тої щасливої хвилі, коли вже буде мати право зватися вашим мужем... Кажете, що ладите для него несподіванку?

— Ще й яку! Для него і для всіх. Але для него найбільшу.

Балакаючи з паничем, дівчина не спускала з ока радника. Вона думала, яким би то способом сказати йому пару слів, але так, щоби панич не чув. Нарешті вигадала. Коли радник станув у вікні, дівчина промовила до панича.

— Я вам, пане Стефане, покажу щось дуже цікавого. За хвилю буде. Тільки вже не тямлю, з котрого се боку. Будьте ласка, дивіться пильно крізь се вікно, я піду до тамтого. Як побачите високу поверхову хату між чотирма тополями, закличте мене. Як я побачу, закличу вас до того вікна.

— Щож се буде? Я справді цікавий.

— Лише добре дивіться крізь вікно в сторону Городка. Ні на хвилину не відвертайте очий. Я йду до того вікна.

— Там якийсь пан. Я його ще на очі не бачив. А може се ваш вуйко?

Вона розсміялася.

— Та хиба вуйко, — панич сказав. — Бо абсолютно не вірю, щоби він вас пустив саму.

— Не бійтеся і Петро нехай не боїться, бо я під доброю і строгою опікою.

— Отже то ваш вуйко! Шкода, що обернений до мене плечима. Чому ви не представили мене йому?

— Зроблю се за Городком, бо тепер хочу вам показати сю дуже цікаву річ. Буде за хвилину.

Дівчина відійшла від него. Він кинув капелюх на полицю, щоби вітер не зірвав з голови і вихилив голову. Вона підбігла до другого вікна, вхопила радника за руку і стала благальним шепотом просити:

— Пане раднику! Ви маєте добре серце. Мені грозить велике нещастя. Поможіть мені. Мушу втечи від того вилизаного напасника. Передовсім як назву вас вуйком, не протестуйте. Зараз буде Городок. Я там висідаю. Змилосердіться над нещасливою і вискакуйте зі мною.

— Колиж бо я в Городку не лишаюся. Їду далі.

— В Городку поїзд стоїть чотири минути. Вискочивши відси, зараз вскочите до иншого воза. Я подам вам вашу валізку. Любий пане раднику, спасайте мене. Потому напишу вам, що мені грозило і як скінчилося. Я не хотіла би трудити вас, незнакомого, але крайна розпука і конечність кажуть мені, потопаючій, хапатися й бритви.

Радник призадумався. Не великую мав охоту, бо се пахло якоюсь новою авантюрою. В сій подорожі нещастє ішло за нещастем і йому вже досить було того. Але не мав сили відказатися. Вона так гарно молила його, так гарно вдивлялася в него своїми оченятами! Радникови мякло серце, розплавлялося. Ще як стала рукою гладити його руку, благально вдивлятися в него, він до решти змяк і сказав.

— Добре! Але я просто відси біжу до другого вагону... Ви таки тут лишаєтеся? В Городку?

— Мушу. В Городку маю діло. Боюся, щоб й той вилизаний не пішов за мною, отже я здурю його, що ви мій вуйко. Не посміє напихатися вам, щоб вас не розсердити.

— А з Городка куди поїдете?

— Панно Зоню! — крикнув Стефан Клач. — Вже доїздимо до Городка. По моїм боці не було хати з чотирма тополями.

— І по моїм не було, — дівчина відповіла.

— То хиба вже не буде?

— Та хиба, що ні.

— Поїзд станув.

— Вуйку! — дівчина крикнула до радника — Городок. Висідаємо!

Радник вже відчинив двері і сягнув по свою валізку. Але вона випередила його. Всунула йому в руку свою торбину, вхопила його валізку і як та кітка, одним скоком знайшлася на пероні. За нею вийшов радник.

— Ви тут висідаєте, панно Зоню? — панич спитав здивований. — Я гадав, що їдете до Львова. Бодай представте мене вуйкови.

Хотів вискочити з купе, але дорогу заставили йому нові пасажири, що пхалися до купе. Аж по добрій хвилі панич вискочив без капелюха. Приступив до радника і промовив:

— Маю честь, пане вуйку, представитися. Бо від завтра і я буду мати право звати вас...

— Пане Стефане! крикнула дівчина — втікайте, бо поїзд рухає. Ваш капелюх лишився там.

Панич не докінчив. Ледви встиг вскочити до купе і поїхав далі до Львова. Радник аж тепер похопився, що й він їде до Львова.

— Поїдете, пане раднику, слідуючим поїздом — дівчина потішала його.

— Нема иншої ради, — радник сказав. — Піду подивитися на розклад їзди, щоби знати, коли іде слідуючий поїзд. Розклад мабуть буде на коритарі, або в ждальні другої кляси. Також занесу там валізку.

Коли радник щез за дверми стаційного будинку, дівчина, котра висідаючи з купе, знов закрила лице воалькою, стрибнула в бік і обійшовши стацію, вийшла на дорогу, де стояли фіякри. Приступила до одного фіякра і спитала, що коштує їзда до міста. Фіякер ще не відповів, коли до неї приступив жандарм, неначе з під землі вискочив.

— Чи пані мають яку леґітимацію? — спитав по військовому, але чемно кланяючися.

— Леґітимацію?! — відповіла, будьто би обурена. — Перший раз чую, щоби у нас жадали леґітимації.

— Жадати не жадають, але мають право жадати.

— Не маю ніякої леґітимації.

— Як пані звуться, відки і куди їдете?

— Куди, сама не знаю. Куди мене вуйко повезе, туди й поїду.

— Ви не самі? Ви з вуйком? Де він? Хто він?

— Радник суду, Роман Маконський.

— Радник суду, Роман Маконський? — жандарм повторив сконфужений. — Справді так? Я його знаю дуже добре. Я служив там, де він начальником суду. Деж він? Тут не бачу його.

— Він ще десь там, ще на пероні. Я тільки вийшла сторгувати фіякра.

— Може би пані були ласкаві потрудитись зі мною до него?

Дівчина, вже не балакаючи далі з жандармом, побігла назад на перон. Там стояв радник роззираючися, бо його здивувало, що дівчина, не попращавши його, десь пропала. Підбігла до него і розпочала з ним розмову. Жандарм підійшов до них, зупинився пять кроків перед радником і засалютував.

— Пан радник мабуть на відпустці? — спитав.

— На відпустці, — радник відповів. — Сталося нещастє. В моїм купе було немиле товариство і я хотів пересістися. Я вискочив з вагону, але заки встиг добігти до другого, поїзд рушив.

— Поїдете, пане раднику, слідуючим поїздом, — жандарм потішав.

— Слідуючий поїзд, поспішний. Не стає тут. Дальший іде в ночі, а я в ночі не люблю їздити. Моя печінка мусить відпочати. Мушу переночувати і поїду аж рано. Не знаю, чи треба їхати аж до міста, чи може при стації є який готель.

— Є при самій стації, тільки звичайно переповнений. Як пан радник позволять, то піду спитати. Може й зараз сторгувати? Бо нині ярмарок, через кожду секунду можна спізнитися і кімнату візьме хто инший.

— Я був би вам дуже вдячний.

(Дальше буде).

ДЕЩО ПРО РОДИ ЦІПКИХ ТІЛ.

— 3 —

Штабку заліза можна зігнути або зламати лише великою силою; віск же подається, як що його потиснути пучкою. Ціпкі тіла, часточки котрих можна пересунути або розлучити лише великою силою, звуться твердими тілами, а такі тіла, часточки котрих можна пересунути або розлучити при допомозі малої сили, звемо мягкими.

Кремінь твердіший від вапняків, залізо від міди і золота, а найтвердіший зо всіх тіл є діямант.

Коли захочемо змінити положення часточок скляної рурки або палички ляку, нагинаючи ці тіла, то вони враз втратять сполучність і тіла зломляться. Ціпкі тіла, розеднання часточок котрих наступає нагло без попередної зміни вигляду тіла, звуться крихкими тілами.

Надзвичайно крихкі є так звані „скляні (батавські) сльози" і „больонські пляшечки", котрих одержують наглим остудженням ще дуже гарячої скляної маси.

Зігнімо дерево або шкіру а бо вдармо кілька разів по кутому залізі; ми побачимо, що ці тіла приберуть инший вигляд, але сполучність (счіпка) їх часточок не зміниться. Ціпкі тіла, часточки котрих можна значно пересунути так, що вони не тратять своєї сполучности (і розеднання вигляду тіла), звуться тілами податними.

Залізний цвях можна зігнути і наданий йому вигляд він удержує надалі. Пересунені часточки олива та воску також не повернуть назад до свого первісного положення. Тіла податні, пересунені часточки котрих лишаються в своїм новім положенні, хоч сила, що їх пересувала, вже перестала на них впливати, звемо тілами розтягливими.

На розтягливости полягає: вироби плиточок золота, бляхи, дроту і т. и.

Коли натягнемо шматочок кавчуку або зігнемо лозину, то ці тіла зараз же прибірають знову свою первісну форму, як що сила, що змінила їх вигляд, більше на них не впливає, а пересунення часточок не вийшло поза певні межі. Податні тіла, пересунені часточки котрих повертають більш-менш знову до свого первісного положення, як що сила перестала на них ділати, звуться тілами пружними.

Сила, за допомогою котрої пересунені часточки повертають самі до свого первісного становища, зветься пруживістю або еластичністю.

Найбільш пружистими („пружними") тілами є: кавчук, кість слонева, рогівка (китова), струни з кишок, загартована сталь (криця) і т. и.

Пружистих тіл уживаємо: 1. Щоб викликати рухи. Пружини в годинниках, пружини в рушницях. 2. Для охорони від шкоди, яка-б могла повстати від тиску або удару. Пружини в меблях до сидження, в бричках, стовчаки (пуфери) вагонів. 3. Там, де потрібне тісне зіткнення або щільне припирання. Еластичні підвязки, коркові затички і т. и.

Для чого завивають скляний, гончарський крам і инші предмети, що легко розбиваються, в сіно, солому і т. и.?

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць квітень 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	375.38	140.	42.54
2.	142.02	141.	18.12
3.	75.97	142.	94.38
4.	81.18	143.	105.49
5.	60.18	144.	57.70
6.	23.94	145.	48.44
7.	196.87	146.	77.78
8.	145.59	147.	293.35
9.	120.22	148.	12.32
10.	187.78	149.	50.63
11.	10.00	150.	26.82
12.	106.93	151.	51.62
13.	40.15	152.	44.14
14.	63.10	153.	17.11
15.	40.71	154.	42.51
16.	31.82	155.	308.94
17.	24.82	156.	53.70
18.	101.01	157.	44.85
19.	11.21	158.	24.23
20.	196.28	159.	71.22
21.	51.68	160.	86.57
22.	86.17	161.	69.07
23.	29.59	162.	43.78
24.	135.08	163.	81.83
25.	39.79	164.	44.21
26.	49.98	165.	99.39
27.	37.98	166.	17.87
28.	177.23	167.	35.79
29.	145.19	168.	120.55
30.	65.35	169.	37.33
31.	136.33	170.	197.15
32.	37.81	171.	48.02
33.	54.02	172.	53.78
34.	103.34	173.	26.20
35.	25.03	174.	36.95
36.	78.11	175.	97.85
37.	44.45	176.	35.43
38.	216.05	177.	92.65
39.	91.31	178.	35.36
40.	22.89	179.	183.56
41.	36.45	180.	10.17
42.	107.12	181.	120.54
43.	34.99	182.	117.06
44.	126.00	183.	109.10
45.	169.43	184.	7.33
46.	34.02	185.	71.63
47.	24.60	186.	69.78
48.	43.94	187.	48.90
49.	13.99	188.	17.99
50.	38.20	189.	20.10
51.	59.52	190.	9.60
52.	21.34	191.	61.05
53.	44.96	192.	51.40
54.	16.73	193.	136.44
55.	54.67	194.	16.86
56.	104.32	195.	35.26
57.	102.41	196.	46.43
58.	60.24	197.	38.63
59.	126.26	198.	65.15
60.	16.43	199.	9.76
61.	60.17	200.	76.62
62.	79.97	201.	51.01
63.	256.39	202.	81.86
64.	66.45	203.	101.68
65.	243.45	204.	63.19
66.	113.37	205.	20.35
67.	116.64	206.	324.02
68.	33.60	207.	48.09
69.	99.27	208.	31.36
70.	235.46	209.	142.61
71.	15.98	210.	40.55
72.	56.40	211.	114.45
73.	96.66	212.	23.12
74.	58.50	213.	264.06
76.	219.66	214.	44.26
77.	96.30	215.	36.05
78.	157.19	216.	47.91
79.	6.16	217.	274.52
80.	51.34	218.	231.06
81.	120.35	219.	50.93
82.	56.12	220.	118.79
83.	66.84	221.	292.59
84.	14.16	222.	27.15
85.	120.60	223.	150.87
86.	173.92	224.	15.52
87.	109.92	225.	34.04
88.	4.59	226.	19.34
89.	7.28	227.	60.93
90.	192.20	228.	44.04
91.	200.74	229.	211.27
92.	15.49	230.	187.82
93.	25.71	231.	59.20
94.	178.77	232.	68.51
95.	69.39	233.	56.59
96.	155.18	234.	120.76
97.	40.93	235.	110.75
98.	148.80	236.	75.62
99.	147.03	237.	157.52
100.	79.64	238.	32.58
101.	56.59	239.	178.48
102.	261.78	240.	13.94
103.	72.52	241.	39.45
104.	174.41	242.	116.02
105.	123.72	243.	104.94
106.	186.78	244.	30.40
107.	57.22	245.	106.23
108.	98.31	246.	39.18
109.	104.21	247.	205.91
110.	30.56	248.	45.22
111.	39.94	249.	29.57
112.	149.03	250.	20.70
113.	94.78	251.	119.75
114.	61.68	252.	54.55
115.	21.79	253.	49.52
116.	52.54	254.	109.42
117.	75.67	255.	64.77
118.	64.20	256.	24.46
119.	37.18	257.	7.59
120.	124.64	258.	23.44
121.	85.25	259.	135.03
122.	63.20	260.	18.66
123.	81.71	261.	25.86
124.	78.59	262.	36.91
125.	16.01	263.	40.21
126.	79.94	264.	17.26
127.	84.26	265.	34.54
128.	53.62	266.	80.26
129.	31.17	267.	42.19
130.	188.34	268.	27.08
131.	17.20	269.	43.02
132.	118.99	270.	138.75
133.	125.93	271.	36.12
134.	37.59	272.	8.05
135.	100.37	273.	66.65
136.	138.15	274.	139.16
137.	116.23	275.	60.52
138.	41.91	276.	364.91
139.	60.22	277.	46.68

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
278.	47.51	328.	15.36
279.	10.40	329.	20.95
280.	83.09	330.	98.30
281.	20.18	331.	27.11
282.	140.58	332.	64.42
283.	87.39	333.	63.65
284.	25.09	334.	49.81
285.	32.55	335.	32.81
286.	64.37	336.	112.16
287.	14.82	337.	33.02
288.	189.98	338.	234.40
289.	23.57	339.	57.40
290.	53.89	340.	16.33
291.	24.50	341.	57.64
292.	208.17	342.	130.72
293.	30.55	343.	16.21
294.	53.50	344.	27.31
295.	154.62	345.	75.41
296.	196.65	346.	24.63
297.	21.44	347.	50.95
298.	44.24	348.	15.38
299.	45.88	349.	40.66
300.	233.34	350.	59.05
301.	88.19	351.	45.32
302.	17.82	352.	67.12
303.	42.27	353.	12.76
304.	23.08	354.	34.95
305.	47.44	355.	55.67
306.	12.18	356.	30.86
307.	24.14	357.	35.90
308.	102.66	358.	18.57
309.	38.19	363.	115.85
310.	31.50	364.	166.56
311.	16.13	365.	110.23
312.	29.74	367.	191.11
313.	17.80	369.	147.08
314.	10.92	370.	193.24
315.	16.56	371.	76.90
316.	212.97	379.	59.09
317.	89.96	380.	26.74
318.	89.66	381.	26.56
319.	11.41	384.	94.31
320.	69.53	385.	201.94
321.	78.58	388.	140.00
322.	20.83	392.	22.90
323.	44.72	393.	24.96
324.	102.83	396.	75.03
325.	39.85	400.	37.56
326.	127.45	401.	32.20
327.	25.12	402.	3.67

З місячних вкладок	29.503.01
Процент з банків	1.168.25
Процент від моргечів	5.884.86
Процент від бондів	2.610.29
Заробок на бондах	500.00
Зворот асекурац. премії	7.35
Зворот чека	11.50
Сплати моргечів	1.042.50
Сплати бондів	19.500.00
Сирітські части по бл. п.:	
Анна Дубіль, в. 62	500.00
Марія Гоміщак, в. 29	500.00
Анастазія Коваль, в. 112	500.00
Теодор Нечай, в. 243	450.00
М. Василців (А.П.К.)	2.18
Разом	62.179.94

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Марія Гомішак, в. 29	1.000.00
Ілько Сурма, в. 133	1.000.00
Іван Бобак, в. 29	1.000.00
Анаст. Коваль, в. 112	1.000.00
Юрій Бальшай, в. 288	500.00
Анна Дубіль, в. 62	1.000.00
Марія Снігура, в. 380	1.000.00
Антін Мартинець, в. 233	250.00
Яків Люлик, в. 229	956.60
Ефімія Курик, в. 233	500.00
Зофія Швед, в. 185	750.00
Андрій Нечай, в. 243	750.00
Іван Димяник, в. 345	1.000.00
Максим Сивий, в. 147	1.000.00
Захарий Вітяк, в. 103	964.00
Анаст. Молочнік, в. 78	500.00
Іван Баволяк, в. 186	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Пилип Дубас ст., в. 45	75.00
Мик. Омелюсюк, в. 100	50.00
Теодор Фенчишин, в. 135	25.00
Конст. Астряб, в. 195	25.00
Марія Ґийда, в. 200	75.00
Мих. Воловчак, в. 217	50.00
Каз. Тросцінський, в. 229	50.00
Іван Винар, в. 230	50.00
Параск. Ромасік, в. 264	75.00
Микита Серкес, в. 293	50.00
Мих. Бурдяк, в. 51	50.00
Стефан Матлаґа, в. 65	50.00
Мих. Любінський, в. 102	25.00
Теодор Бусь, в. 274	50.00
Промислові бурси і школи, згідно з ухвалою конвенції в Рочестер	1.000.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Павло Бача, в. 48	700.00
Мих. Бучек, в. 336	424.00
Теодор Вільґотний, в. 34	800.00

Виплати з фонду адміністраційного.

Свобода за орган	3.814.80
Платня гол. уряду	510.00
Асекурація дому	147.00
І. Чепа зворот коштів за рік 1924	51.00
Головний лікар	37.50
Податок за воду	26.75
Видатки канцелярійні, почта, експ. і телефон	44.29
Чембер оф Камерс, вкладка за рік	25.00
Інвестиція готівки в моргечах	10.500.00
Разом	32.950.94

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. марта остала	267.172.11
Прихід за квітень	62.179.94
Разом	329.352.05
Розхід за квітень	32.950.94
Готівка з кінцем міс. квітня остає	296.401.11

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	296.401.11
Моргечі	685.992.50
Бонди	394.124.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	16.000.00
Разом	1,412.018.09

Стан довжний:

Фонд посмертний	928.435.74
„ резервовий	234.287.05
„ запомоговий	47.267.22
„ адміністрац.	32.428.44
„ конвенційний	5.409.44
„ народний	2.935.08
„ сирітський	161.255.12
Разом	1,412.018.09

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць квітень 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	20.70	133.	8.35
2.	14.00	135.	6.30
3.	13.50	136.	15.10
4.	2.70	137.	15.75
5.	5.00	139.	5.50
6.	3.70	140.	50
7.	25.90	142.	8.80
8.	9.23	143.	10.15
9.	19.35	144.	2.25
10.	3.60	145.	1.65
14.	1.80	146.	5.05
15.	7.50	147.	38.03
16.	5.40	148.	4.95
18.	10.35	149.	6.98
20.	5.85	153.	3.60
21.	6.10	155.	48.40
22.	15.75	156.	7.50
23.	3.40	158.	1.80
24.	15.30	159.	8.10
25.	1.15	160.	13.05
26.	1.60	161.	4.75
27.	2.70	162.	5.40
28.	21.40	163.	7.88
29.	10.40	164.	3.60
30.	8.00	165.	6.15
31.	21.15	166.	1.58
35.	2.95	167.	3.00
34.	12.40	168.	17.35
36.	50	170.	11.05
38.	23.95	171.	25
39.	6.07	172.	3.40
40.	2.70	174.	3.45
41.	2.95	175.	6.75
42.	7.95	176.	2.05
43.	2.50	177.	6.75
44.	18.23	179.	23.21
45.	11.95	181.	13.95
47.	2.30	182.	7.90
50.	6.55	183.	4.35
51.	2.25	188.	75
52.	75	191.	1.80
53.	4.73	192.	2.05
55.	5.85	193.	8.35
56.	14.85	196.	2.93
57.	7.90	197.	2.25
58.	7.95	198.	4.50
59.	14.65	200.	12.15
61.	6.08	201.	5.50
62.	8.10	203.	8.55
63.	28.80	204.	50
64.	6.55	205.	2.70
65.	26.55	206.	37.60
66.	4.28	207.	1.40
67.	12.60	208.	2.50
68.	2.05	209.	18.50
69.	5.00	210.	6.10
70.	28.35	211.	7.65
72.	8.20	212.	90
73.	6.53	213.	21.45
74.	3.50	214.	8.35
76.	25.65	217.	31.05
77.	5.17	218.	34.90
78.	3.40	219.	3.75
80.	5.40	220.	13.75
81.	7.45	221.	12.15
82.	5.45	223.	18.45
83.	12.15	224.	2.50
85.	14.65	226.	2.50
86.	5.20	227.	3.15
87.	15.30	228.	5.25
88.	90	229.	13.75
89.	1.60	230.	17.10
90.	26.35	232.	5.85
91.	22.10	233.	68
93.	2.93	234.	27.45
94.	8.55	235.	4.05
95.	2.95	236.	4.50
96.	15.30	237.	18.90
97.	3.40	238.	2.05
98.	6.10	239.	14.85
99.	23.20	241.	3.82
100.	5.40	242.	11.47
102.	23.85	243.	19.80
103.	2.95	244.	2.70
104.	21.15	245.	11.00
105.	7.90	246.	3.60
106.	4.50	247.	29.05
107.	2.70	248.	3.83
108.	9.00	250.	2.70
109.	10.50	251.	11.95
110.	1.00	252.	4.10
112.	12.60	253.	2.70
113.	6.75	257.	2.65
114.	5.20	258.	2.95
115.	25	259.	17.78
116.	10.35	261.	2.70
118.	3.60	262.	7.65
120.	10.80	263.	3.40
121.	11.05	264.	4.30
123.	5.85	265.	2.48
124.	15.10	266.	4.05
126.	3.60	267.	3.15
127.	9.68	268.	50
128.	5.25	269.	3.83
130.	6.30	270.	18.90
131.	1.15	271.	75
132.	22.30	274.	13.60

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
275.	6.30	326.	13.72
276.	47.50	328.	5.50
278.	7.45	330.	2.55
281.	1.95	331.	4.05
282.	19.58	332.	7.20
283.	9.70	333.	8.50
284.	3.40	334.	2.75
285.	3.75	336.	6.10
288.	22.05	337.	3.75
289.	3.15	338.	29.50
290.	2.48	339.	9.25
292.	14.85	341.	3.60
293.	1.35	342.	18.70
294.	4.95	343.	2.25
295.	11.03	344.	1.80
296.	7.65	345.	6.75
297.	2.75	346.	4.35
298.	5.18	347.	5.65
299.	1.80	350.	2.13
300.	17.55	351.	3.60
301.	10.00	352.	4.30
302.	1.80	355.	3.60
305.	2.50	357.	3.40
306.	50	363.	16.88
307.	3.45	364.	10.80
308.	16.45	365.	11.95
309.	1.35	367.	10.13
310.	4.05	369.	18.45
312.	3.38	370.	9.00
314.	1.60	371.	11.70
316.	23.40	379.	3.60
317.	8.55	380.	4.28
318.	3.38	384.	12.60
320.	7.20	385.	23.18
321.	12.15	388.	15.00
323.	6.15	396.	11.03
324.	11.02	401.	4.73

З місячних вкладок	2.554.86

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Марія Бабяк, в. 70	400.00
Ів. Боришкевич, в. 24	133.00
Анна Пухир, в. 90	38.00
Дм. Паращук, в. 108	10.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічничих сил	240.00
Видатки канцелярійні	16.97
Разом	837.97

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. марта остала	43.016.30
Прихід за квітень	2.554.86
Разом	45.571.16
Розхід за квітень	837.97
Готівка з кінцем міс. квітня остає	44.733.19

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	44.733.19
Моргечі	30.800.00
Разом	75.533.19

Стан довжний:

Фонд посмертний	55.974.33
„ адміністрац.	19.558.86
Разом	75.533.19

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ОБРАЗКИ З МАЙБУТНОСТИ.

— 1 —

Як то буде в році 2000.

Усе промовляє за тим, що в близшій чи дальшій будуччині людскість не буде вживати вугля на огрівання взагалі чи гоніння яких небудь машин. Не буде вживати його може навіть не тому, що його не стане вже в нашій землі, а тому що будуть инші, вигіднійші середники до порушування машин, вигіднійші від вугля, за яким нікому й не схочеться лізти під землю та ритися в копальнях. Вже сьогодня стараєсе всевладно панувати електрика. Більше як певне, що її панування ще пошириться, а до її витворювання запряжуть такі сили, як силу вітру, сонця, перетвореної в газ води чи чого там.

Ось кілька образків з тої майбутности, з часів панування електрики.

Почнім з хати. Теперішнє огнище в виді кухонної плити чи печі до печення зникнуть. Господині вариттимуть все на електричних кухонках не маючи найменшого клопоту з опалом.

Електрична машина робитиме все: крутити млинок до кави, вибивати порох із диванів, чистити черевики, прасувати біля. При звільненню жінки від всяких робіт, буде ще й ця корись, що багато лекше можна буде вдержати чистоту в хаті.

А як буде виглядати життя на вулицях міст? Перш усього із вулиць зникнуть докучливі тепер порохи, раз тому, що спеціяльні машини до замітання вулиць усуватимуть кожної хвилі найменший порох, по друге не буде кому так як тепер тих порохів збивати, бо увесь коловий рух перейде в підземелля. Міські залізниці (трамваї) гонені електрикою і на місце бензинових, що роблять тепер тільки смороду, електричні автомобілі, все те буде мати свої дороги під містом, під землею. Тай швидкість комунікації збільшиться. Літаками можна буде пролітати 600 кільометрів на годину. Подорож з одної части світу до другої не уявлялаб ніяких трудноців. Люде будуть їздити собі на прогульку до північного чи вівденного бігуна, до яких тепер так важко дістатися.

Ще одна цікава новість тої далекої будуччини.

Сьогодня велике диво як чоловік сидить собі в якійсь місцевині нашої Галичини тай при помочі радіо слухає концерту з Італії, Англії чи Америки. А тоді той чоловік матиме ще більшу вигоду. При помочі удосконалених „телевізорів" можна буде сидячи в своїй хаті бачити образи з цілого світу, все, що діється кожної хвилини, так як це бачиться тепер в кінотеатрі.

А яка зміна в телефонах. Балакаючи з кимсь, що живе за сотками миль можна буде бачити на своїм апараті його самого і вичитати із лиця все те, що він хотів би закрити під солодкими словами.

Але й газета така як тепер, знике із лиця землі. Не треба буде паперу, не треба буде її друкувати та експедіювати потім. Кожний передплатник матиме в своїй кімнаті апарат зі скляною таблицею, скажім у величині часопису. Кожної хвилі, коли тільки мати ме час чи охоту він натисне електричний ґузик і на тій таблиці зявлятимуться сторінки часопису за сторінками, які він собі свобідно зможе прочитувати, маючи кожної хвилини найновіщі відомости із цілого світу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.